

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL YOLLA BULAŞAN HASTALIKLAR KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE KNOWLEDGE THE GROUP OF UNIVERSITY STUDENTS ABOUT SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES

Türkan Çalışkan Celalettin Çevik Sibel Ergün

Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık
Yüksekokulu

Yazışma Adresi:

Türkan Çalışkan

Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık
Yüksekokulu 10100 Balıkesir – Türkiye

E posta: turkanc@balikesir.edu.tr

Kabul Tarihi: 14.Ocak.2015

Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi

ISSN: 2146-9601

e-ISSN: 2147-2238

bsbd@balikesir.edu.tr

www.bau-sbdergisi.com

doi: [10.5505/bsbd.2015.67699](https://doi.org/10.5505/bsbd.2015.67699)

ÖZET

AMAÇ: Bu çalışmada Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik bölümü öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili bilgi düzeyleri ve sosyodemografik değişkenlerin bilgi düzeylerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEMLER: Araştırma tanımlayıcı tipte bir araştırma olup Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik bölümünde okuyan öğrenciler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Çalışmada kişisel bilgi formu ve 40 soruluk STI/HIV Pre-test'ten uyarlanan ve 34 sorudan oluşan Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ile İlgili Bilgi Testi (CYBH Bilgi Testi) uygulanmıştır. Veriler yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin çözümlemesinde sayı, yüzdeler, t testi ve Kruskal Wallis ve ki-kare testi kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırma grubunun %56.2'sini kız öğrenciler oluşturmakta olup öğrencilerin yaş ortalaması 20.27±1.16'dır. Araştırma grubunun %57.7'si staj yapmış, %78.5'i CYBH konusunda bilgi almıştır. Bilgi sahibi kişilerin %42.3'ü arkadaşlarından, %24.6'sı okuldan, %17.7'si hekimlerden, %15.4'ü ailesinden bilgi almıştır. Araştırmada CYBH Bilgi Testi doğru yanıt ortalaması 24.96 ±4.54'tür. Erkek öğrencilerde, CYBH konusunda bilgi sahibi olanlarda, yaz stajını yapan öğrencilerde CYBH bilgi testi ortalaması anlamlı olarak daha yüksektir (p<0.05).

SONUÇ: Üniversite öğrencileri CYBH korunma yollarını bilmelerine rağmen bu hastalıkların tedavisi ve komplikasyonlarına yönelik yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıkları görülmüştür. Bilgi düzeyinin yükseltilmesi ve sağlıklı bilgi kaynaklarına ulaşım için cinsel sağlık eğitimi yaygınlaştırılmalı ve yaş grubunun özelliği olarak etkin sonuçlar almak açısından akran eğitimi projeleri geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel yolla bulaşan hastalıklar, üniversite öğrencileri, Balıkesir

SUMMARY

OBJECTIVE:The aim of this study is to determine the knowledge level of Balıkesir University Faculty of Tourism Department of Guidance students on sexually transmitted diseases and evaluate how sociodemographical variables affect their knowledge levels.

METHODS: This study is a descriptive study. Students of the Balıkesir University Faculty of Tourism Department of Guidance make up the universe of the study. A personal information form and the Knowledge Test About Sexually Transmitted Diseases (STD Knowledge Test) which has 34 questions and is adapted from STI/HIV pretest which itself has 40 questions were used in this study. Data collected by face-to-face interviews. For the analysis of data, percentage distribution, t-test, Kruskal-Wallis and chi-square test are used.

RESULTS: The mean age of the study group is 20.27 ± 1.16, and 56.2% of them are female. 57.7% of the study group have done their internship, and 78.5% of them has information about STDs. 42.3% of them got information from their friends, 24.6% from school, 17.7% from physicians, 15.4% from their family. The mean number of correctly answered questions in STI Knowledge Test is 24.96 ± 4.54. In men, according to her knowledge in the field, information about sexually transmitted diseases, according to the average scale of students who take the training girls than those test scores are 40 significantly higher (p <0.05). Knowledge test mean points were significantly higher in male students, in the students who have some knowledge about sexually transmitted diseases, and in the students who made internship (p<0.05).

CONCLUSION: It is seen that despite the fact that university students have some knowledge about STDs, their knowledge on the treatment and complications of these diseases is inadequate. Sexual health education should be generalized in order to increase knowledge level and offer healthy knowledge sources to the students, and peer education projects should be developed.

Key words: Sexual transmitted diseases, university student, Balıkesir

GİRİŞ

Toplum sağlığını olumsuz yönde etkileyen faktörlerden birisi de, cinsel yolla bulaşan hastalıklardır (CYBH). Önemli bir sağlık problemi olan CYBH, cinsel birliklik ya da yakınlaşma ile çiftlerin birbirlerine bulaştırdıkları tüm enfeksiyonları içermektedir¹. CYBH'nin başlıca bulaşma yolu korunmasız cinsel ilişkidir. Bu hastalıkların kan ürünlerinin transfüzyonu sırasında, temas ile veya gebelik sırasında anneden bebeğe geçebildiği bilinmektedir². CYBH sıklığı günden güne tüm dünyada özellikle gelişmekte olan ülkelerde hızla artmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1983-2003 yılları arasında 920 binden fazla kişiye HIV tanısı konmuş ve 520 binden fazla kişi HIV/ AIDS komplikasyonu nedeniyle ölmüştür³. Diğer yandan, klamidy, trikomonas gibi HIV/AIDS'e göre çok daha yaygın görülen ve bireylerin sağlıklarını olumsuz etkileyen pek çok CYBH etkeni vardır. Nitekim tedavi edilmemesi durumunda, Klamidy göz enfeksiyonları ve infertiliteye yol açabilmektedir⁴. CYBH görülme sıklığının artmasında cinsel deneyim yaşının küçülmesi, birden fazla seksüel partnere sahip olma, para karşılığı cinsel ilişkide bulunma, özel cinsel tercihlere sahip olma, cinsel ilişki sırasında kondom kullanmama gibi faktörler öncü rol oynamaktadır. Bu tür hastalıkların bir kısmının penisilin gibi antibiyotiklerle tedavisinin mümkün olması ve doğum kontrol yöntemlerindeki gelişmelerin meydana getirdiği güven, CYBH'nin görülme sıklığında artışa sebep olan diğer faktörlerdendir⁵. 2013 yılı istatistiklerine göre, Dünya'da kırk beş milyon insan HIV/AIDS ile yaşamaktadır. HIV/AIDS en çok 15-24 yaş dilimindeki gençlerde görülmektedir⁶. Tüm dünyada CYBH'in en çok 20-24 yaş grupları arasında, daha sonra 15-19 ve 25-29 yaş grupları arasında görüldüğü bildirilmiştir⁷. Büyük şehirlerde yaşamak, genç ve çok eşli olmak gibi özellikler, CYBH'ye yakalanma riskini artırmaktadır². Üniversitedeki öğrencileri fiziksel olarak en aktif ve verimli dönemde olmaları, karşılıklı etkileşime açık olmaları, yaşam deneyimleri edinme konusunda istekli olmaları ve önemli bir kısmının ilk kez aile ortamından uzaklaşmaları nedeniyle toplumun diğer kesimlerinden ayrılmaktadırlar⁸⁻⁹. Bu özellikler üniversite gençliğinin toplumun risklere en açık bölümünü oluşturmasına neden olmaktadır. Bu nedenle erken dönemde gençlerin CYBH konusunda eğitilmesi, CYBH önlenmesi, risklerin azaltılması, hastalanan kişilerin sağaltımı toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi açısından mihenk taşlarındandır.

Bu çalışma Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik bölümü öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile ilgili bilgi düzeylerini saptamak, sosyodemografik değişkenlerin bilgi düzeylerine etkisini araştırmak amacıyla planlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, tanımlayıcı tiptedir. Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde 10-14 Mart 2014 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik bölümünde öğrenim gören 253 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örnek büyüklüğü hesaplanmamış, araştırmacının örnekleme, çalışmaya katılmayı kabul eden ve araştırmacının yürütüldüğü tarihlerde okulda olan 130 Rehberlik bölümü öğrencisinden oluşmuştur.

Araştırma verisi kişisel bilgi formu ve CYBH konusunda bilgi düzeyini ölçen soru formu kullanılarak yüz yüze görüşmek tekniği ile elde edilmiştir. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmaya katılanların sosyodemografik özelliklerini belirlemek için tanıtıcı özellikli sorulara (yaş, medeni durum, anne ve baba eğitim durumu, CYBH ile ilgili bilgi edinme kaynakları vb.) yer verilmiştir. Anket maksimum 36 puan alınmaktadır. Her doğru yanıt bir puandır. Verilerin çözümlenmesinde yanıtlanmayan sorular katılımcıların sorunun yanıtını bilmedikleri düşünülerek yanlış olarak kabul edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı değişkenler sayı ve yüzde ile bilgi puanlarının ortalaması bağımsız gruplarda t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis, varyans analizi, sayımla elde edilen veriler ki-kare testi ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılmayı kabul eden 130 kişinin %56.2'sini kız öğrenciler oluşturmakta olup araştırma grubunda ortalama yaş 20.27±1.16'dır. Katılımcıların %33.8'i birinci sınıf, %23.8'i ikinci sınıf, %22.3'ü üçüncü sınıf, %20.0'ı dördüncü sınıf öğrencisi, %39.2'si düz lise, %35.4'ü Anadolu lisesi, %13.1'i meslek lisesi, %12.3'ü diğer liselerden mezun olmuş öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların %40.0'ünün annesi ilköğretim mezunu, %38.5'inin annesi lise ve üzeri eğitim almıştır. Araştırma grubundaki kişilerin %53.1'inin babası lise ve üzeri eğitim almış, %29.2'sinin babası ilköğretim mezunu, %17.7'sinin babası orta okul mezunudur.

Ayrıca araştırma grubunun %57.7'si yaz stajı yapmış, %78.5'i CYBH konusunda bilgi sahibidir. Katılımcıların %42.3'ü arkadaşlarından, %24.6'sı okuldan, %17.7'si hekimlerden, %15.4'ü ailesinden bilgi almıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik özelliklere göre dağılımı

Sosyodemografik özellikler	n	%
Cinsiyet		
Erkek	57	43.8
Kız	73	56.2
Sınıf		
1.sınıf	44	33.8
2.sınıf	31	23.8
3.sınıf	29	22.3
4.sınıf	26	20.1
Mezun olduğu okul		
Meslek lisesi	17	13.1
Anadolu lisesi	46	35.4
Düz lise	51	39.2
Diğer*	16	12.3
Anne eğitim durumu		
İlkokul	52	40.0
Ortaokul	28	21.5
Lise ve üzeri	50	38.5
Baba eğitim durumu		
İlkokul	38	29.2
Ortaokul	23	17.7
Lise ve üzeri	69	53.1
CYBH bilgi sahibi olma		
Evet	102	78.5
Hayır	28	21.5
Bilgi kaynağı		
Aile	20	15.4
Arkadaş	55	42.3
Hekimler	23	17.7
Okul	32	24.6

*Fen lisesi, özel liseler

CYBH bilgi testi'nden alınabilecek en yüksek puan 36'dır. Araştırma grubunda doğru yanıt sayısı 6 ile 36 arasında değişmektedir. CYBH Bilgi Testi doğru yanıt ortalaması 24.96 ± 4.54 'tür. Öğrencilerin %83.1'i CYBH'ye yakalanma riskini azaltabilmek için yapabilecek bir şeyler olduğunu, %84.6'sı prezervatif kullanımının cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmada etkili olduğunu, %94.6'sı her zaman bir kişinin genital organına bakarak onun cinsel yolla bulaşan bir hastalığa sahip olup olmadığını söyleyemeyeceğini, %84.6'sı cinsel yaşamı aktif olan kadınların düzenli olarak hekime gitmesi gerektiğini belirtmiştir (Tablo 2.)

Tablo 2. CYBH ile İlgili Bilgi Testi'ne ilişkin doğru yanıt yüzdeleri

İfadeler	Sayı	%
Kapı kolundan, klozetten veya musluktan CYBH'ye yakalanabilirsin	86	66.2
Sadece frengi ve bel soğukluğu en ciddi CYBH arasında yer almaktadır.	98	75.4
CYBH belirtileri her zaman fark edilmeyebilir.	24	18.5
CYBH belirtisi ortadan kalktığında bir doktora gitmenize gerek yoktur.	121	93.1
Belli bir zaman içerisinde yalnız bir CYBH'ye yakalanabilirsiniz.	124	95.4
CYBH'ye yakalanma riskini azaltabilmek için yapabileceğiniz bir şeyler vardır.	108	83.1
CYBH tedavi edilebilmesi için 18 yaş ve üzerinde olmanız gerekir.	118	90.8
İlk kez cinsel ilişkide bulunduğunda CYBH yakalanmazsın	116	89.2
Eğer CYBH tedavisini görüyorsanız cinsel ilişkide bulunduğunuz kişilerin ismini bildirmeniz gerekir.	83	63.8
CYBH tedavi ettirmeniz için ebeveynlerinizin iznine ihtiyacınız yoktur.	88	67.7
Her zaman bir kişinin genital organına bakarak onun CYBH sahip olup olmadığını söyleyebiliriz.	123	94.6
CYBH tedavi edilmemesi kısırlığa neden olabilir.	74	56.9
Temiz ve titiz insanlar CYBH'ye yakalanmazlar.	111	85.4
Cinsel perhizi tercih eden insanlar CYBH'ye kesin olarak yakalanmazlar.	89	68.5
Cinsel yolla bulaşan hastalıkların bazıları kolaylıkla tedavi edilebilir.	88	67.7
CYBH hepsi tedavi edilip iyileştirilebilir.	99	76.2
Prezervatifin CYBH korunmada etkinliği yüksek bir yöntemdir.	110	84.6

Tablo 3. CYBH ile İlgili Bilgi Testi'ne ilişkin doğru yanıt yüzdeleri

İfadeler	Sayı	%
Sadece cinsel yaşamı aktif olan yetişkinler CYBH'ye yakalanabilirler.	83	63.8
Sadece eşcinsel erkekler HIV/AIDS'e yakalanır.	119	91.5
CYBH bebeğin görme engelli doğmasına neden olabilir.	42	32.3
AIDS'li bir kişiye dokunarak HIV/AIDS hastalığına yakalanabilirsiniz.	110	84.6
Herhangi bir kimse cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanabilir.	103	79.2
Cinsel açıdan tek partneri olan bir kişinin CYBH'ye yakalanma riski daha azdır.	113	86.9
Eğer birden fazla partneriniz varsa CYBH yakalanma riskiniz artar.	116	89.2
Başka birisinin iğnesini kullanırsanız yakalanabilirsiniz.	108	83.1
Dövme ya da piercing yaptırmak her zaman güvenlidir.	122	93.8
CYBH sadece cinsel ilişki yolu ile geçer.	36	27.7
Herpes virüsü uçuklara neden olur.	60	46.2
Cinsel ilişkinin erken yaşlarda başlaması genital siğiller riskini arttırırken birden fazla partnerin olması kadınlarda serviks kanseri riskini arttırmaktadır.	84	64.6
Doğum kontrol hapları CYBH'ye karşı koruyucu etkiye sahiptir.	84	64.6
Eğer partnerinizi tanırıyorsanız CYBH asla yakalanmazsınız.	97	74.6
Cinsel yaşamı aktif olan kadınlar düzenli olarak doktora gitmeli ve smear testi yaptırmalı	110	84.6
Eğer CYBH bir bakteri neden olduysa bu hastalık tedavi edilemez.	99	76.2

Araştırma grubunda erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre, CYBH konusunda bilgi sahibi olanlarda olmayanlara göre yaz stajını yapan öğrencilerde yapmayan öğrencilere göre CYBH bilgi testi puan ortalaması anlamlı olarak yüksektir ($p<0.05$). Öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf, en son mezun olunan okul, bilgi alınan kişi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, açısından CYBH bilgi testi puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur ($p>0.05$)

Tablo 4. Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ile İlgili Bilgi Testi'ne ilişkin bilgi düzeyinin sosyodemografik değişkenlere göre dağılımı

Sosyodemografik değişkenler	Sayı	Ort±ss	t - U	p	
Cinsiyet	Erkek	57	26.21±3.00	-3,022*	0.003
	Kız	73	23.98±5.23		
Bilgi alma	Evet	102	25.49±4.02	2.12**	0.02
	Hayır	28	23.03±5.74		
Staj yapma	Evet	75	25.92±3.15	2.658*	0.01
	Hayır	55	23.65±5.71		

*Student t testi, **Mann-Whitney U testi

Katılımcıların 25 soru ve üzerine doğru yanıt verme durumuna bakıldığında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre, düz lise mezunlarının diğer lise mezunlarına göre, CYBH konusunda bilgi alanların olmayanlara göre anlamlı olarak doğru yanıt verme oranı yüksektir (χ^2 testi, $p<0.05$). Anne ve baba eğitim durumu yükseldikçe çocukların doğru yanıt verme oranı anlamlı olarak artmaktadır (χ^2 testi, $p<0.05$).

TARTIŞMA

Erken yaşta cinsel ilişkiye başlamak, çok eşlilik, özel cinsel tercihlere sahip olmak, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı, paralı cinsel ilişki kuranlarla beraber olmak, cinsel ilişki sırasında prezervatif kullanmamak CYBH'lerin oluşumu açısından önemli risk faktörleridir. Ayrıca CYBH'lerde en büyük risk grubunu 15-24 yaş gençler oluşturmaktadır¹. Dünyada ve Türkiye'de genç nüfusun hızla artması, daha erken yaşlarda cinsel deneyimlerin olması ve cinsellikle ilgili bilgi eksikliği CYBH'lerin artışına neden olmaktadır. Araştırmamızda, katılımcıların çoğunluğunu erkek öğrenciler, düz lise mezunları, birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin %21.5'i CYBH konusunda bilgi sahibi olmadığını, bilgi sahibi olanların %42.3'ü arkadaşlarından bilgi edindiğini belirtmiştir. CYBH konusunda bilgi düzeyi genel olarak yüksek olmakla birlikte CYBH'da tedavinin önemi konusunda öğrencilerin bilgilerinin olmadığı ya da yetersiz olduğu görülmektedir. Nitekim öğrenciler kendisi CYBH nedeniyle tedavi görüyorsa partnerinin isminin bildirilmesi gerektiğini (%15.4), CYBH tedavi edilmediğinde kısırlığa (%43.1) ve görme engelli bebek doğumuna (%67.7) neden olduğunu, birden fazla

partnerle birlikteliğin kadınlarda serviks kanseri riskini arttırdığını (%35.4), doğum kontrol haplarının CYBH'lere karşı koruyucu etkisi olup olmadığını (%34.4) bilmediklerini belirtmişlerdir. Kaymak, Siyez ve Karaköse'nin üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada öğrencilerin benzer şekilde doğum kontrol haplarının CYBH'lere karşı koruyucu etkisi olduğu, CYBH'in kısırlık ve yenidoğanda körlüğe neden olacağı yönündeki ifadeleri araştırma bulgularımızı destekler yöndedir¹⁰⁻¹². Araştırmamızda CYBH ile ilgili Bilgi Testi'ne verilen doğru yanıt ortalaması 24.96±4.54'tür. Öğrencilerin %64.61'inin CYBH ile ilgili Bilgi Testi'ne 25 ve üzerinde doğru yanıt verdiği gözlenmiştir. Karaköse ve arkadaşlarının bir grup genç erişkinle yaptığı çalışmaya göre yüksek bulunan puan ortalamamız gruplar arasındaki eğitim farkından kaynaklanmış olabilir. Siyez ve arkadaşlarının üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmanın sonuçlarının bulgularımızla aynı yönde olması örnek gruplarının eğitim seviyesi açısından birbirine benzer olması nedeniyle olabilir⁹. Öğrencilerin %78.5'i CYBH konusunda daha önceden bilgisi olduğu, bilgi kaynaklarının arkadaşları (%42.3) ve okuldan (%34.6) olduğunu ifade etmiştir. Oğuzkaya ve arkadaşlarının Erciyes üniversitesinde yaptıkları çalışmada da en yüksek oranda (%52.4) okulun bilgi kaynağı olduğu, Nijerya'da lise öğrencileriyle yapılan bir çalışmada ise CYBH'lere ilişkin bilgi kaynağının %80.6 oranında okul olduğu tespit edilmiştir^{13,14}. Türkiye'de toplumun birçok kesiminde hala cinselliğin üstü kapalı bir konu olarak kaldığını söylemek mümkündür. Nitekim Civil ve Yıldız'ın yürüttüğü çalışmada, cinsel tabuların olduğunu (%86.0) görülmektedir¹⁵. Çalışmamızda cinsellikle ilgili bilgisi olduğunu belirten öğrencilerin bilgi kaynağı olarak ilk sırada arkadaşlarını gösterdikleri, okulun ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Türkiye'de yürütülen araştırmalarda gençlerin cinsellikle ilgili yeterli düzeyde bilgi alamadıkları ve bilgi kaynağı olarak ilk sırada arkadaşlarını gösterdikleri belirlenmiştir. Nitekim Bulut ve Ortaylı'nın yürüttüğü çalışmada, Ozan ve ark.yürüttüğü çalışmada, Yıldızoğlu ve Yılmaz'ın yürüttüğü çalışmada arkadaştan bilgi alma bizim çalışmamızla benzer şekilde ilk sıradadır¹⁶⁻¹⁸. Bu çalışmalardan farklı olarak Akın ve Özvarış'ın 2003 yılında yürüttüğü çalışmada arkadaştan bilgi alma ikinci sıradadır¹⁹. Gençlere yönelik yapılan dırılmış cinsel eğitimin olmaması ve aile içerisinde başlaması beklenen cinsel eğitimi verecek olan ebeveynlerin de konu ile ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olmamaları gençlerin cinsellikle ilgili davranışlarına olumsuz şekilde yansımaktadır¹⁵. Çalışmamızda anne babanın eğitim durumu yükseldikçe CYBH bilgi testine doğru yanıt verme oranı da artmaktadır. Bu da aileden alınan eğitimin önemini göstermektedir. Çalışma kapsamındaki

öğrencilerin yaş grupları da dikkate alındığında akran eğitiminden faydalanılarak diğer üniversite öğrencilerine de ulaşılabilir. Ergene ve ark tarafından yapılan bir çalışmada, HIV/AIDS’i önlemeye yönelik olarak verilen akran eğitiminin üniversite öğrencilerinin tutum ve bilgi düzeylerinde artış sağladığı belirlenmiştir²⁰. Ayrıca cinsel sağlıkla ilgili bilgi ve hizmet alan gençlerde cinsel ilişkiye başlama yaşının geciktiği, çok eşliliğin, riskli cinsel davranışların, planlanmamış gebeliklerin ve CYBH’ların azaldığı görülmektedir²¹. Politikacılar, ebeveynler, sağlık çalışanları, sağlık sistemi yöneticileri ve eğitimciler gençleri doğru bilgilendirerek ve danışmanlık hizmetleri sunarak gençlerin sağlıklı ve üretken erişkinler olmalarına yardım edebilirler. Sağlık ve eğitim kurumlarında cinsellikle ilgili danışmanlık hizmeti verecek birimlerin kurulması ve gençlerin bu programlardan haberdar edilmesi gereklidir.

SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda katılımcıların bilgilerinin eksik olduğu görülmektedir. Bilgi edinenlerin çoğunlukla arkadaşlarının aracılığıyla bilgi edinmeleri dikkat çekicidir. Bu nedenle doğru kaynaklardan bilgi edinilmesi, akran eğitiminin önemini ortaya çıkarmaktadır. Çalışmamızda erkek öğrencilerin bilgi düzeyi kız öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksektir. Ayrıca anne ve baba eğitim durumu arttıkça CYBH konusunda bilgi düzeyi de artmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmak ve bireylerde sağlıklı cinsel davranış geliştirebilmek amacı ile üreme sağlığı-cinsel sağlık konularına örgün eğitim kapsamında daha fazla yer verilmelidir. Cinsel sağlık konusundaki tabuların ortadan kaldırılması, yanlış davranış ve değerlerin düzeltilmesi için orta öğretim ve üniversitelerde tüm öğrencilere yeterli bilgi ve eğitim sağlayabilmek için, bu eğitimlerin örgün eğitim kapsamında zorunlu olması yararlı olacaktır. Ayrıca yaygın eğitim programlarıyla tüm gençler, ebeveynler bu konuda eğitilmelidirler.

KAYNAKLAR

- Adler MW. ABC Of Sexually Transmitted Diseases. 4th Ed.London: BMJ Publishing Group;1999;5-12.
- Bulut A. Cinsel Temasla Bulaşan Hastalıklarda Görülen Risk Faktörleri Ve Davranış Modelleri. In: Ağaçfidan A, Anđ Ö, Editörler. Cinsel Temasla Bulaşan Hastalıklar. İstanbul: Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti; Yayın No: 35.1999. S. 53-61.
- Centers For Disease Control And Prevention. Cases Of HIV Infection And AIDS In The United States, 2003. HIV/AIDS Surveillance Report, Volume 15. Available From: <http://cdc.gov/hiv/topics/surveillance/resources/reports/2003report/default.htm>.
- Serter D. Chlamydia Trachomatis İnfeksiyonlarında Klinik Belirtiler. In: Ağaçfidan A, Anđ Ö, Editörler. Cinsel Temasla Bulaşan Hastalıklar. İstanbul: Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti; Yayın No: 35. 1999. S. 117-24.
- Seidman SN, Rieder RO. A Review Of Sexual Behavior In The United States. Am Jjj Psychiatry. 1994; 151: 330-41.
- UNAIDS, AIDS Epidemic Update, December 2013 Erişim Tarihi:26.11.2014 http://www.unaids.org/sites/default/files/en/media/unaids/contentassets/documents/epidemiology/2013/gr2013/UNAIDS_Global_Report_2013_en.pdf
- World Health Organization. Helping Young People to Avoid HIV. Safe Motherhood.22(3)1996:1-2.
- Creel LC, Perry RJ. Improving The Quality Of Reproductive Health Care For Young People. New Perspectives On Quality Of Care 2002; 4: 1-8.
- Kayaalp E.Üniversitelerde Üreme ve Cinsel Sağlık Danışmanlığı. V. Ulusal Cinsellik Ve Cinsel Tedaviler Kongre Kitabı, İstanbul, 2004; 34-35.
- Kaymak Y, Açıkeli CH, Göçgeldi E, Güleç M, Şimşek I. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Hakkında Bilgi Düzeylerinin Saptanması. Türkiye Klinikleri Dermatoloji Dergisi 2006;16:153-9.
- Siyez DM, Siyez E. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklara İlişkin Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. Türk Üroloji Dergisi 2009;35(1):49-55
- Karaköse A, Aydın S. Genç Erkeklerin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Hakkındaki Bilgi Düzeyinin İncelenmesi, Yeni Üroloji Dergisi 2011; 6 (1):31-37
- Oğuzkaya M, Baykan Z. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Konusundaki Bilgi Düzeyleri ve Bunu Etkileyen Faktörler, Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi 2010; 67 (3): 127 – 133
- Obiechina NJ, Diwe K, Ikpeze OC. Knowledge, Awareness And Perception Of Sexually Transmitted Diseases (Stds) Among Nigerian Adolescent Girls. J Obstet Gynaecol 2002;22:302-5.
- Civil Birsen, Yıldız Hatice. Erkek Öğrencilerin Cinsel Deneyimleri Ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görüşleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 2010,3(2): 58-64.
- Bulut A, Ortaylı N. Bir Araştırmanın Düşündürdükleri: Cinsel Sağlık Ama Nasıl?. Sted, 2004;13(2),60-63.
- Ozan S, Aras S, Semin S, Orcin E.Sexual Attitudes And Behaviors Among Medical Students İn Dokuz Eylül University, Turkey. The European Journal Of Contraception And Reproductive Health Care, 2005;10(3),171-183.
- Yıldızoğu İÖ, Yılmaz T. Gençlik Ve Cinsellik. Cinsellik Ve Cinsel Tedaviler. V. Ulusal Kongresi "Farklı Yüzleriyle Cinsellik" (Kongre Kitabı). İstanbul. 2004;24-26 Mayıs, 185-187.
- Akin A, Bahar Özvaris S. Adölesanların/Gençlerin Cinsel Ve Üreme Sağlığını Etkileyen Faktörler Projesi (Özet Rapor). Hacettepe Üniversitesi/WHO/UNFPA Nisan 2004, Ankara.
- Ergene T, Çok F, Tümer A, Ünal S. A Controlled-Study Of Preventive Effects Of Peer Education And Singlesession Lectures On HIV/AIDS Knowledge And Attitudes Among University Students İn Turkey. AIDS Educ Prev 2005;17:268-78.
- Arnett JJ. Adölescence and Emerging Adulthood a Cultural Approach, Gender, Prentice –Hal 2001; 5: 129-157.